

Detaljplan för förskola vid Nohaga allé (fastighet Sörhaga 2:4 m.fl.)

Granskningsutlåtande nr 2

Upprättad 2026-02-09
Reviderad 2026-03-23

Ärendets handläggning

Syftet med planen är att möjliggöra byggnation av en ny förskola samt att anordna en tillräckligt stor förskolegård och skapa bra tillgänglighet för gående och cyklister till förskolan.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande, enligt plan- och bygglagen (2010:900) 5 kap § 6 vilket innebär att den kan antas först efter genomfört samråd och granskning. Samråd har ägt rum under tiden 2020-03-06 till 2020-03-28. I samrådsredogörelse 2021-05-03 redovisas inkomna yttranden från samrådsskedet.

Granskning har skett under perioden 2021-05-11 till 2021-06-01. I granskningsutlåtande 2024-10-29 redovisas inkomna yttranden från granskningen, ihop med kommunens kommentarer och förslag på justeringar.

Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2024 § 185 att anta planförslaget. Länsstyrelsen upphävde dock antagandebeslutet då kommunen inte säkerställt att exploateringen blir lämplig utifrån stabilitet och översvämningsrisk vid skyfall. Den första delen av detta granskningsutlåtande innehåller länsstyrelsens beslut om upphävande, SGI:s yttrande i samband med beslutet, samt kommunens förslag på ändringar inför fortsatt arbete med detaljplanen. *Observera dock att kommunens svar kommer ur en version av den geotekniska utredningen som inte längre är aktuell då den reviderats på nytt sedan dess.*

Sammanfattningsvis bedömde kommunen att planförslaget kunde granskas igen efter revidering av den geotekniska utredningen och justeringar av plankartan. Så skedde 25 augusti – 14 september 2025. Två sakägare fick förlängd svarstid till den 25 september 2025 på grund av en felaktig postadress, Brf Karamellen samt en boende i Brf Karamellen. I detta nya granskningsutlåtandes andra del redovisas inkomna yttranden från granskning nr 2, ihop med kommunens kommentarer och förslag på justeringar.

Beslut om upphävande

1. Länsstyrelsen
2. SGI

Datum

2025-02-27
2025-01-23

Anmärkning

kommentar
kommentar

Inkomna yttranden - Granskning nr 2

Myndigheter, nämnder, föreningar m.fl.

1. MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
2. Polismyndigheten
3. Vattenfall
4. Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund
5. Lantmäteriet
6. Länsstyrelsen
7. SGI

Datum

2025-08-21
2025-08-21
2025-08-25
2025-08-26
2025-08-29
2025-09-12
2025-09-12

Anmärkning

ingen erinran
ingen erinran
ingen erinran
kommentar
kommentar
kommentar
kommentar

Sakägare

8. Boende i Brf Karamellen (Hjulet 1)

2025-09-30
(förlängd svarstid)

kommentar

Nedan följer länsstyrelsens upphävandebeslut samt SGI:s yttrande i samband med beslutet. Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer och förslag till åtgärder redovisas i den högra spalten.

Länsstyrelsens beslut om upphävande

Kommentarer

Beslut enligt 11 kap. plan- och bygglagen (PBL) om kommunens antagandebeslut

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar enligt 11 kap. 11 § PBL (2010:900) att upphäva Alingsås kommuns beslut att anta detaljplan för Alingsås, Förskola vid Nollhaga allé i Alingsås kommun i sin helhet.

Redogörelse för ärendet

Kommunens antagandebeslut

Kommunfullmäktige i Alingsås kommun beslutade den 11 december 2024 att anta detaljplan för Alingsås, Förskola vid Nollhaga allé i Alingsås kommun (upprättad den 2020-03-03 och reviderad den 2021-05-06 samt 24-10-29).

Länsstyrelsens beslut att pröva

Länsstyrelsen har i samrådsyttrande, daterat 2020-04-23 samt i granskningsyttrande, daterat 2021-06-02 framfört att Länsstyrelsen befarar att bebyggelsen kan bli olämplig med hänsyn till risken för erosion, miljö kvalitetsnormer för vatten samt risken för översvämning.

Den 2 januari 2025 beslutade Länsstyrelsen enligt 11 kap. 10 § PBL (2010:900) att ta in den antagna detaljplanen för prövning. Skälet var att Länsstyrelsen befarade att bebyggelsen skulle bli olämplig med hänsyn till risken för erosion, miljö kvalitetsnormer för vatten samt risken för översvämning, enligt 11 kap 10 § Plan- och bygglagen (PBL)

Enligt 11 kap. 11 § PBL (2010:900) ska Länsstyrelsen upphäva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser i dess helhet/eller till viss del om beslutet har en sådan innebörd som anges i 11 kap. 10 § andra stycket 1 p./2 p./3 p./4 p./5 p. PBL. Länsstyrelsen anser att föreslagen exploatering strider mot p5. Dvs att bebyggelsen skulle bli olämplig med hänsyn till människors säkerhet kopplat till risken för översvämning samt erosion.

Skäl för beslutet

Planens syfte

Syftet med planen är att möjliggöra byggnation av en ny förskola samt att anordna en tillräckligt stor förskolegård och skapa bra tillgänglighet för gående och cyklister till förskolan.

Kommunens ställningstaganden

Kommunen anger i granskningsutlåtandet att översvämningsrisker kopplat till skyfall och höga flöden från Säreån hanteras genom att kommunen i plankartan låtit införa diken. Kommunen har låtit införa två gemenskapsbestämmelser på kvartermark n1 "Marken ska inrymma avskärande dike" samt n2 "Marken ska inrymma svackdike."

Kommunen har tagit fram en ny utredning samt PM om erosion. Utredningarna visar att stabiliteten för slänten i planområdets nordöstra del inte är tillfredsställande och att åtgärder krävs i form av avschaktning och ett förstärkt erosionsskydd. Plankartan har justerats för att inrymma och reglera dessa åtgärder. Tillståndsansökan för vattenverksamhet har skickats in under 2024.

Länsstyrelsens ställningstagande

11 kap. 10 § punkt 5. PBL - Hänsyn till människors hälsa och säkerhet: Risk för översvämning

Utredningen kopplad till skyfall brister

Länsstyrelsen efterfrågade i granskningsyttrande en bedömning av framkomligheten, både till följd av höga flöden och skyfall. Kommunen har gjort en utförlig beskrivning av situationen kopplat till höga flöden i Säreån. Vi ser dock inte att kommunen har gjort en bedömning med avseende på skyfall (100 årsregn). Skyfall kan komma utan förvarning och med tanke på att det är en förskola som planeras behöver det ställas höga krav på möjlighet till utrymning samt tillgänglighet för räddningstjänsten, vilket Boverket lyfter i sin tillsynsvägledning. Figur 7 i Dagvatten- och skyfallsutredningen antyder eventuellt på en mindre problematisk situation med avseende på översvämning kopplat till skyfall. Detta måste dock framgå av handlingar. Länsstyrelsen anser fortsatt att kommunen måste komplettera hur

Det stämmer att figur 7 i dagvattenutredningen visar vattendjup i instängda områden inom planområdet. För att avleda vatten vid skyfall finns två diken i plankartan, ett avskärande dike längs planområdets västra gräns, och ett svackdike som leder vatten från det instängda området i planområdets nordöstra del. I planbeskrivningen

Länsstyrelsens upphävande

framkomligheten ser ut/bedöms kopplat till ett skyfall.

Reglering av skyddsåtgärder

Eftersom det finns risk för översvämning av Säveån ska förskolan utföras så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +62,4 meter över nollplanet inte skadar huvudbyggnadens konstruktion. Kommunen har låtit införa en planbestämmelse som reglerar att så behöver ske när huvudbyggnaden uppförs. Denna skyddsåtgärd anser länsstyrelsen är säkerställd.

Vid sidan av att säkerställa att huvudbyggnaden inte tar skada behöver kommunen också säkerställa tillgängligheten, dvs möjligheten att ta sig till och från huvudbyggnaden vid en översvämning. Kommunen har därav låtit införa två planbestämmelser n1 "Marken ska inrymma avskärande dike" samt n2 "Marken ska inrymma svackdike". Dessa planbestämmelser behöver säkerställas med villor för lov eller startbesked i plankartan. Detta då planbestämmelsen som den står nu endast utgör en möjlighet och inte något krav.

Kommunen har således inte säkerställt att förslagen exploatering blir lämplig sett utifrån risken för översvämning när det kommer till framkomlighet vid en översvämning pga. skyfall eller höga flöden från Säveån.

11 kap. 10 § punkt 5. PBL - Hänsyn till människors hälsa och säkerhet: Erosion

Otydligheter i utredning

Länsstyrelsen och SGI har tagit del av de nya utredningarna avseende stabilitet och erosion som har utförts mellan granskning och antagande för att redovisa planområdets stabilitet och behov av utökade erosionsskydd. Vi anser att det fortfarande finns otydligheter i den geotekniska utredningen som behöver förtydligas avseende lerans hållfasthet och de värden som använts i känslighetsanalysen. Se SGI:s yttrande, daterat 2025-01-23.

Kommunens kommentarer

står att ingen översvämningsrisk på grund av skyfall föreligger om det avskärande diket skapas längs planområdets västra gräns. Detta står även i planbeskrivningens sammanfattning på s. 2.

Ett villkor för startbesked införs i plankartan, så att startbesked inte får inte ges för huvudbyggnad förrän avskärande dike samt svackdike enligt planbestämmelserna n1 och n2 har utförts.

Länsstyrelsens upphävande

Reglering av skyddsåtgärder

SGI överlåter åt länsstyrelsen att se om nödvändiga åtgärder säkerställs på ett plantekniskt godtagbart sätt. Länsstyrelsen anser att plankartan brister i reglering avseende nödvändiga geotekniska åtgärder. Planbestämmelse SKYDD finns för att möjliggöra erosionsskydd. Denna planbestämmelse är dock otydlig och lämnar utrymme för tolkning, "Område där erosionsskydd ska anläggas". Under rubriken Upplysningar står det visserligen mer information om vad det är för erosionsskydd som avses "Inom användningsområde SKYDD ska stabilitetsåtgärderna avschaktning och erosionsskydd utföras enligt anvisningar i stycke 11.2 i Geoteknisk PM (Sweco 2024-06-26). " Upplysningar är dock inte juridiskt bindande. Därutöver ska inte en planbestämmelse hänvisa till ett annat dokument. Detta uppfyller inte tydlighetskravet i lagen. Eftersom det endast är planbestämmelserna som blir juridiskt bindande är det inte lämpligt att göra hänvisningar till andra separata dokument som inte har samma juridiska status. Kommunen behöver därmed förtydliga planbestämmelsen i plankartan.

Då planbestämmelsen SKYDD ligger på allmänplats och kommunen är huvudman så krävs det inte att kommunen villkorar planbestämmelsen.

Länsstyrelsen anser att planbestämmelsen belastn. "markhöjning får ej ske utan att stabiliteten kontrolleras" är otydlig. Här hänskjuts en prövning av marken lämplighet till ett senare tillfälle. Oklarheter uppstår också avseende hur stabiliteten ska kontrolleras samt hur denna prövning följs upp. Här behöver kommunen antingen undersöka vad marken tål och reglera plankartan därefter eller införa en planbestämmelse att ytterligare markhöjning inte får ske pga. risk för ras/skred. Länsstyrelsen och SGI noterar också att det inte bara är naturmarken som behöver denna reglering utan också gc-banan enligt den geotekniska utredningen. Se SGI:s yttrande 2025-01-23.

Länsstyrelsen anser därav att kommunen inte

Kommunens kommentarer

Planbestämmelsen SKYDD förtydligas i enlighet med den geotekniska utredningen (2025-06-24, ej längre aktuell efter ytterligare revidering) . Upplysningen tas bort från plankartan.

Planbestämmelsen "belastn." formuleras om och förtydligas.

Planbestämmelsen "belastn." delas även upp och blir två, en där marken får höjas 0,5 meter och en där marken inte får höjas alls.

har säkerställt att föreslagen exploatering blir lämplig sett utifrån risken för erosion.

11 kap. 10 § punkt 2. PBL – Miljökvalitetsnorm inte följs.

Länsstyrelsen anser inte att de planerade åtgärderna kopplat till planerade erosionskydd leder till en otillåten försämring eller äventyrande av miljökvalitetsnormerna för vatten. Länsstyrelsen anser därav att föreslagen exploatering blir lämplig sett utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten.

Noteras.

Statens geotekniska institut

Geoteknisk utredning

I tidigare yttrande framförde SGI att stabiliteten bör utredas för hela planområdet för befintliga och planerade förhållanden med avseende på de byggnader, anläggningar, marklaster och permanenta schakter och fyllningar som plankartan medger. Stabiliteten för planområdet har nu utretts i [3].

Baserat på redovisade beräkningsresultat bedöms stabiliteten för planområdet vara tillfredsställande för planerade förhållanden förutsatt att stabilitetshöjande åtgärder utförs i Säveån i planområdets nordöstra del. I kapitel 9.6 anges att känslighetsanalys inte har utförts avseende lerans hållfasthet då ett försiktigt värde har valts. Som underlag för val av lerans odränerade skjuvhållfasthet redovisas endast CPT-sonderingar. Sweco utförde 2004 en översiktlig stabilitetskartering [8] för MSB (dåvarande Räddningsverket) och utförde då vingförsök och en CPT-sondering i en borrhålspunkt ca 250 m väster om det aktuella planområdet. CPT-utvärderingen gav härledda värden liknande de inom planområdet, ca 50 kPa i överkant lerlager med hållfasthetsökning mot djupet. Från vingförsöken erhöles dock väsentligt lägre värden, som lägst ca 25 kPa. Öster om planområdet på motsatt sida Säveån vid kv Hjulet, kv Ljuset och kv Klockan har geotekniska utredningar utförts. I en PM från GF Konsult (2001) anges att tidigare utförd kolvprovtagning visade en oreducerad skjuvhållfasthet i leran på mellan 30 och 60 kPa. Lägre skjuvhållfastheter har alltså påträffats såväl öster som väster om planområdet med andra

Länsstyrelsens upphävande

undersökningsmetoder. I IEG rapport 4:2010 kap. 3.1 anges "vingförsök ska utföras i alla kohesionsjordlager och i en sådan omfattning att de ger en fullgod kalibrering av CPTsonderingarna och tillsammans med dessa ger en komplett bild av de odränerade egenskaperna inom området". I Skredkommissionens rapport 3:95 kap. 5.2.1.3 anges "...hållfasthetsvärdena (från CPTsonderingar) bör inte användas utan kompletterande undersökningar om de inte är så höga att det klart framgår att inga stabilitetsproblem föreligger". Baserat på ovanstående anser SGI att det inte är klart och entydigt att ett försiktigt värde har valts för lerans odränerade skjuvhållfasthet i stabilitetsberäkningarna i [3]. SGI anser att ett förtydligande bör göras.

Övrig notering:

- Inför den efterföljande projekteringen vill SGI upplysa om att i sektion D-D redovisas marklasterna för befintliga förhållanden även för planerade förhållanden i kombinerad analys (benämnd DP ES + avs, Komb_lera, LLW).

Plankarta

För att uppnå tillfredsställande stabilitet för planområdets nordöstra del rekommenderas i [3] att släntrönet till Sävåån avschaktas och att slänten till Sävåån flackas ut och erosionsskyddas. I plankartan har bestämmelserna Skydd införts. De stabilitetshöjande och erosionsskyddande åtgärderna finns beskrivna i planbeskrivningen. SGI anser att bestämmelsen korrekt representerar de förutsättningar som krävs för tillfredsställande stabilitet, dvs att förstärkningsåtgärder behöver utföras vid Sävåån.

I beräkningarna antas att befintliga marknivåer behålls inom område Gata och inom parkmarken (bakom det avschaktade släntrönet) samt att markytan inom kvartersmarken höjsätts till +62,4. I beräkningssektion A antas att gc-banan höjs med som mest 0,5 m medan beräkningen i sektion E antar att gc-banans höjsättning hålls oförändrad.

I plankartan finns bestämmelsen belastn.inom parkmarken som anger att "markhöjning får ej ske utan att stabiliteten kontrolleras". I övrigt saknas bestämmelser om marken höjsättning inom område Gata, för gc-banan och kvartersmarken.

Kommunens kommentarer

Sweco besvarade i bilaga 5 i PM Geoteknik (Sweco 2022-01-31 REV C 2025-06-24) SGI:s synpunkter, bland annat enligt följande:

(Observera att dessa svar kommer ur en komplettering av den geotekniska utredningen som inte längre är aktuell då den sedan dess ersatts med en nyare revidering, REV D 2026-02-09.)

"Känslighetsanalys har inte (som föreslagits av SGI) utförts avseende lerans hållfasthet utan ny och något mer nyanserad och konservativ utvärdering av resultaten har utförts. Ser man till alla utvärderade CPT- inom ett större område anses 50 kPa ej vara försiktigt värde avseende lerans hållfasthet, vilket tidigare skrivits i PM. Ny hållfasthetsprofil med 35 kPa i lerans överkant (under ca 10 m friktionsjord i den aktuella delen) och med ökning 1 kPa/m mot djupet (35+1kPa/m) har tagits fram. (...) Resultatet visar att säkerheten är tillfredsställande för befintliga förhållanden både i odränerad analys och kombinerad analys för glidytor som går ner i leran."

"Undersökningarna i läge för aktuellt utredningsområde, vid slänten ner invid Sävåån (SW21xx), visar att större mäktighet med friktionsjord finns där jämfört med undersökningar gjorda i väster, vid idrottshall samt MSB:s punkt Als-K9.0. Större mäktighet med överlagrande friktionsjord i den aktuella delen, innebär att leran här är utsatt för större överlagringstryck än i väster. Det i sin tur kan motivera ett högre val av skjuvhållfasthet i denna del, än uppmätta värden (Kv och Vb) i den västra delen där friktionsjordsmäktigheten är betydligt mindre, för lera som därmed är påverkad av ett lägre överlagringstryck."

"SGI lyfter att det i sektion D-D beräknas sektionen med marklasterna i kombinerad analys. Redovisade beräkningsresultat med marklast i kombinerad analys har vi med då glidyten till

SGI rekommenderar länsstyrelsen att bedöma om de antagna marknivåerna i stabilitetsberäkningarna inom de övriga områdena behöver säkerställas i plankartan. För gc-banan är det i så fall endast scenariot med befintliga marknivåerna som kan anses vara fullständigt redovisat i [3].

SGI rekommenderar även länsstyrelsen att bedöma om bestämmelsen belastn. är plantekniskt korrekt.

största delen går i friktionsjord och glidytan därmed i huvudsak är dränerad. Vår uppfattning är att belastning på släntkrön då ska finnas med i beräkningen.”

Kontrollberäkningar har gjorts även med ökad belastning i sektion E, se Bilaga 4 Sektion E-E. Uppfyllnad med 0,5 meter (10 kPa belastning) antas motsvara den uppfyllnad som enligt praxis kan komma att utföras utan marklov över tid. Resultatet visar att säkerheten blir tillfredställande för förhållanden både i odränerad analys och kombinerad analys med trafiklast och höjning av marken med 0,5 meter.

Planbestämmelsen ”belastn.” delas upp i två och sätts även på GC-banan och på GATA.

Notera alltså att kommunens svar ovan kommer ur en version av den geotekniska utredningen som inte längre är aktuell (Sweco 2025-06-24) då den reviderats på nytt sedan dess (Sweco 2026-03-23).

Nedan följer en sammanfattning av de inkomna synpunkterna från granskning nr 2, flera yttranden redovisas i sin helhet. Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer och förslag till åtgärder redovisas i den högra spalten.

Yttranden granskning nr 2

Kommentarer

Myndigheter, nämnder, föreningar m.fl.

1. MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MSB avstår från att yttra sig i rubricerat detaljplaneärende.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar inom ett brett område och har ansvar för att stödja samhällets beredskap för olyckor, kriser och civilt försvar. MSB tar fram vägledningar och stöd till beslut inom fysisk planering men det är länsstyrelsen som företräder statens intressen och bevakar att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen.

Om skyddsrum finns inom planområdet ska hänsyn till dessa tas. En planbeskrivning ska innehålla en redovisning av hur planen är avsedd att genomföras, oftast krävs olika tillstånd och dispenser bl.a. tillstånd för avveckling av skyddsrum. MSB kontrollerar att mängden skyddsrum bevaras och beslutar om ett skyddsrum kan avvecklas. Detta hanteras i en separat tillståndprocess.

Det är fastighetsägaren som ska ansöka om avveckling för skyddsrum. För att få avveckla ett skyddsrum krävs särskilda skäl.

Noteras, ingen avsikt finns om att avveckla skyddsrummet.

2. Polismyndigheten

Polismyndigheten har inget att erinra gällande dessa byggplaner.

Noteras.

3. Vattenfall

Vattenfall Eldistribution AB har ingen elnätanläggning inom område för aktuell detaljplan eller inom dess direkta närområde och har därmed inget att erinra i rubricerat ärende

Noteras.

4. Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten har följande synpunkter på detaljplanen:

- Räddningstjänsten anser att en ny brandpost

Yttranden granskning nr 2

behöver tillkomma inom 75m från uppställningsplats.

- Räddningstjänsten noterar att under punkt 5 framkomlighet vid översvämning att räddningstjänstens fordon kan ta sig fram i 50 cm djupt vatten, räddningstjänstens riktlinjer för framkomlighet vid höga vattenflöden är maximalt 40 cm. Åtgärder för att säkerhetsställa att vägbanan är maximalt 40 cm under vatten vid 100 och 200 årsflöde behöver beaktas vid byggnation.

5. Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2025-08-18) har följande noterats:

Delar av planen som bör förbättras

GRUNDKARTA

Vid tidigare samråd och granskning har Lantmäteriet inte observerat detta men vill upplysa om nedanstående: Koordinatkryss och angivelse av koordinaterna i plan saknas i den grundkarta som ligger som bakgrund till plankartan. Det krävs minst två koordinatkryss i öst-västlig riktning och två i nord-sydlig riktning för att med säkerhet kunna georeferera den juridiskt gällande plankartan. Koordinatkryssen behöver finnas på någon av de kartor som sparas när planen får laga kraft.

Lantmäteriet noterar att koordinatkryssen finns med på den separata handlingen Grundkarta. Om de aktuella uppgifterna endast finns med i denna handling blir det viktigt att den kommer att arkiveras när planen får laga kraft. Normalt sett blir det dock enklast vid en framtida georeferering om koordinatkryss och koordinater syns på dokumentet plankarta.

6. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att planen inte kan accepteras och kan därför komma att prövas av Länsstyrelsen om den antas.

Länsstyrelsen befarar inte att:

- Riksintresse kommer att skadas påtagligt (både MB kap. 3 och 4)
- Mellankommunal samordning blir olämplig

Kommunens kommentarer

Noteras. Nya rutiner för tillförande av nya brandposter är under framtagande. Frågan lyftes igen i samband med bygglovet.

Justering till 0,4 m görs i planbeskrivningen. Eftersom samtliga vattendjup vid 100- och 200-årsflöden i Sävån är mindre än 0,4 m innebär detta ingen förändring för bedömningen som gjorts.

Noteras och koordinatkryss läggs till på plankartan.

Yttranden granskning nr 2

- Miljökvalitetsnormer (MKN) inte följs (MB 5 kap., luft och vatten)
- Strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser (MB 7 kap.)
- Bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning.

Länsstyrelsen anser däremot att nedanstående ingripandegrund aktualiseras.

- Bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till risken för erosion

Risk för erosion

Den geotekniska utredningen innehåller fortsatt en del frågetecken som behöver redas ut. Se SGI's yttrande, daterat 2025-09-09

- De nya valda värdena för cu stämmer för redovisade beräkningar i sektion A-A men inte i sektion E-E, där redovisas andra värden.
- Om nya bedömningar gjorts avseende valda värden för cu behöver justeringar göras av övriga beräkningar, dvs även för befintliga förhållanden i sektionerna A-A och E-E samt befintliga och planerade förhållanden för övriga sektioner. Resultaten behöver inarbetas i huvuddokumentet så att handlingen blir fullständig och korrekt.
- I en borrhyp väster om planområdet har väsentligt lägre värden för cu erhållits från vingförsök än från utvärderad CPT-sondering i samma punkt. Finns samma förhållande mellan vingförsök och CPT även inom planområdet?
- IEG rapport 4:2010 kapitel 3.1 anges att vingförsök ska utföras i alla kohesionsjordlager och i en sådan omfattning att de ger en fullgod kalibrering av CPT-sonderingarna och tillsammans med dessa ger en komplett bild av de odränerade egenskaperna inom området. I SGI Vägledning 8 kapitel 3.4.2.1 anges att vingförsök ger osäkra resultat i skiktade jordar. SGI anser dock att beräkningsresultaten i bilaga 5 visar på att lerans odränerad skjuvhållfasthet behöver verifieras med annan metod än CPT. Reducerade värden för cu medförde djupare glidytor med lägre säkerhetsfaktorer som tangerar gränsvärdet för tillfredsställande stabilitet. Förstärkningsåtgärdens utformning i Sävåån styrs detaljerat i plankartan, vilket innebär att det geotekniska underlaget som bestämmelsen baseras på behöver vara väl underbyggt. Det bör

Kommunens kommentarer

Den geotekniska utredningen har kompletterats (Sweco PM rev E 2026-03-23) med utgångspunkt i projekteringshandlingar från tidigare omnämnda erosionsskydd. Bygget av erosionsskyddet startade i januari 2026 och slutförs under våren. Ett kontrollprogram för regelbundna inventeringar över tid ska tas fram för erosionsskyddet, vilket ingår i det kommunala projektet där kommunen som huvudman ansvarar för att det upprätthålls. Se vidare nedan.

Yttranden granskning nr 2

därför övervägas om andra metoder än vingförsök behövs för verifieringen av skjuvhållfastheten, exempelvis direkta skjuvförsök.

- I Markteknisk undersökningsrapport bilaga 5 redovisas protokoll för brunnsborrning. SGI kan inte utläsa var brunnsborrningarna har utförts men det framgår att artesiskt portryck har påträffats i friktionsjorden under leran. Det förefaller således finnas ett övre och ett undre grundvattenmagasin i jorden, men detta kommenteras inte i PM geoteknik. I kapitel 7.2 beskrivs endast grundvattenförhållandena inom det övre magasinet, dvs den övre friktionsjorden. En komplett beskrivning av de geohydrologiska förhållandena inom området behöver införas i PM geoteknik och stabilitetsberäkningarna behöver ses över mht portrycksförhållandena i det undre grundvattenmagasinet.

Förstärkningsåtgärdens utformning i Sävåån styrs detaljerat i plankartan, vilket innebär att det geotekniska underlaget som bestämmelsen baseras på behöver vara väl underbyggt.

7. SGI

Underlag

1. Plankarta, 2025-06-26.
2. Planbeskrivning, 2025-06-26.
3. PM Geoteknik, Sweco, 2022-01-31, rev C 2025-06-24.
4. Markteknisk undersökningsrapport/Geoteknik, Sweco, 2022-01-22, rev B 2024-04-17.
5. PM2 Erosionsskydd, Sweco, 2022-01-31.

Geoteknisk utredning

I senaste yttrandet framförde SGI att ett förtydligande bör göras avseende valda värden för odränerad skjuvhållfasthet, c_u , i leran. I reviderad version av PM Geoteknik [3] har inga justeringar gjorts i huvuddokumentet, i stället har en kompletterande bilaga 5 lagts till som svar på SGI:s senaste yttrande.

I [3] bilaga 5 redovisas nya valda värden för odränerad skjuvhållfasthet i leran där $c_u = 35 + 1 \cdot z_{\text{och}} z = \text{djupet under överkant lerlager}$. I samma bilaga redovisas och stabilitetsberäkningar i två utvalda sektioner A-A och E-E för planerade förhållanden. De nya valda värdena för kustämmer för redovisade beräkningar i sektion A-A men inte i sektion E-E, där redovisas andra värden. En översyn bör göras.

Kommunens kommentarer

I den kompletterade Marktekniska undersökningsrapporten (Sweco MUR i revidering C daterad 2026-02-09) redovisas fält- och laboratorieresultat som verifierar att den odränerade skjuvhållfastheten kan väljas betydligt högre än vad som har gjorts vid tidigare beräkningar, se PM Geoteknik (Sweco rev E 2026-03-23).

Eftersom erosionsskyddet kommer att vara byggt när detaljplanen får laga kraft regleras skyddet enbart med bestämmelsen SKYDD som i "erosionsskydd ska vara anlagt".

En ny utvärdering av resultaten har utförts avseende lerans hållfasthet efter att kompletterande fältundersökning och avancerade laboratorieförsök har utförts. Ny hållfasthetsprofil med 45 kPa från lerans överkant (under ca 10 m friktionsjord) och till ca 20 meters djup. Där under ökar hållfastheten med 2,2 kPa/m mot djupet (45+2,2 kPa/m). Beräkning som utförts med det nya hållfasthetsvalet visar att erforderlig säkerhet uppnås (Sweco REV E 2026-03-23) efter att det planerade erosionsskyddet har utförts och med angivna lastbegränsningar på gata, gång- och cykelvägen samt parkmarken. Rapporten har arbetats om och beräkningarna har i sin helhet omarbetats för att visa vad de nya resultaten innebär för stabilitetssituationen i området.

Yttranden granskning nr 2

Om nya bedömningar gjorts avseende valda värden för cubör justeringar göras av övriga beräkningar, dvs även för befintliga förhållanden i sektionerna A-A och E-E samt befintliga och planerade förhållanden för övriga sektioner. Resultaten bör inarbetas i huvuddokumentet så att handlingen blir fullständig och korrekt.

Valda värden för cu i leran motiveras i [3] bilaga 5. I en borrhpunkt väster om planområdet har väsentligt lägre värden för cu erhållits från vingförsök än från utvärderad CPT-sondering i samma punkt. I bilaga 5 framförs att det överlagrande sandlagret har mindre mäktighet väster om planområdet, vilket medför lägre överlagringstryck för samma djup mht att leran har lägre densitet än sanden. Ett högre överlagringstryck inom planområdet bedöms i [3] medföra högre odränerad skjuvhållfasthet i lerlagret. Bedömningen adresserar dock inte SGI:s ursprungliga synpunkt, dvs att vingförsöken i punkt ALSB91 väster om planområdet visar väsentligt lägre värden för cu än CPT-utvärderingen i samma punkt, emellanåt cirka halva värdet. Frågan som SGI lyfte var då om samma förhållande mellan vingförsök och CPT även finns inom planområdet. I IEG rapport 4:2010 kapitel 3.1 anges att vingförsök ska utföras i alla kohesionsjordlager och i en sådan omfattning att de ger en fullgod kalibrering av CPT-sonderingarna och tillsammans med dessa ger en komplett bild av de odränerade egenskaperna inom området. I SGI Vägledning 8 kapitel 3.4.2.1 anges att vingförsök ger osäkra resultat i skiktade jordar. SGI anser dock att beräkningsresultaten i bilaga 5 visar på att lerans odränerad skjuvhållfasthet behöver verifieras med annan metod än CPT. Reducerade värden för cu medförde djupare glidytor med lägre säkerhetsfaktorer som tangerar gränsvärdet för tillfredsställande stabilitet. Förstärkningsåtgärdens utformning i Sävåån styrs detaljerat i plankartan, vilket innebär att det geotekniska underlaget som bestämmelsen baseras på behöver vara väl underbyggt. Det bör därför övervägas om andra metoder än vingförsök behövs för veriferingen av skjuvhållfastheten, exempelvis direkta skjuvförsök.-

I [4] bilaga 5 redovisas protokoll för brunnsborrning. SGI kan inte utläsa var brunnsborrningarna har utförts men det framgår att artesiskt portryck har påträffats i friktionsjorden under leran. Det förefaller således finnas ett övre och ett undre grundvattenmagasin i jorden, men detta kommenteras inte i [3]. I kapitel 7.2 beskrivs endast grundvattenförhållandena inom det övre magasinet, dvs den övre friktionsjorden. En komplett beskrivning av de

Kommunens kommentarer

De nya resultaten visar att den odränerade leran är betydligt högre än vad som har nyttjats vid tidigare beräkningar.

Yttranden granskning nr 2

geohydrologiska förhållandena inom området bör införas i [3] och stabilitetsberäkningarna bör ses över mht portrycksförhållandena i det undre grundvattenmagasinet.

Plankarta

Bestämmelsen Skydd styr erosionsskyddets geometrier. SGI ställer frågan till kommunen och länsstyrelsen om det är lämpligt att styra den exakta lösningen i detaljplanen.

Sakägare

8. Boende i Brf Karamellen (Hjulet 1, Nohagagatan 5) (i sin helhet, exkl. bilagor)

1. Inledning och bakgrund

Undertecknade överklagade som sakägare Alingsås Kommuns beslut 2024-12-11 att anta "Detaljplan för Alingsås, Förskola vid Nohaga allé (Sörhaga 2:4 med flera)", Dnr 2020.008 KS. Detta överklagande behandlades dock inte av mark- och miljödomstolen på grund av att Länsstyrelsen upphävde kommunens beslut att anta detaljplanen. Vi har därför inte fått några formella kommentarer på de framförda synpunkterna. Inte heller behandlas de nu specifikt i "Granskningshandling nr 2".

Under detaljplaneprocessen för förskolan har vi lämnat följande skrivelser med detaljerade synpunkter:

- (1) Kommentarer till samrådsredogörelse och granskningshandlingar – 2021-06-01
- (2) Komplettering av skrivelse – 2021-06-08
- (3) Överklagande av beslut om detaljplan - 2025-01-07

Våra kommentarer har framför allt berört den nuvarande och framtida trafik- och bullersituationen vid skolan och närområdet i Nohaga, inklusive vårt bostadsområde (Nohagagatan 3 -9, Brf Karamellen).

Eftersom det nya förslaget, som det presenteras i "Granskningshandling nr 2", inte innehåller några

Kommunens kommentarer

Det erosionsskydd som nu byggs regleras med SKYDD som i "erosionsskydd ska vara anlagt". Inom användningsområdena PARK införs planbestämmelsen "belastn.1" som innebär att ingen markhöjning får ske på grund av risk för ras/skred. Inom användningsområdena GATA och GÅNG OCH CYKEL införs planbestämmelsen "belastn.2" som innebär att marken får höjas med maximalt 0,5 meter på grund av risk för ras/skred. Befintliga markhöjder redovisas i grundkartan med datum 2026-02-04. Grundkartan kommer att uppdateras igen vid laga kraft efter att erosionsskyddet har färdigställts och mätts in.

Eftersom överklaganden ställs till mark- och miljödomstolen (men inte handlades av på grund av att antagandebeslutet upphävdes av länsstyrelsen) finns inga formella skäl för kommunen att återge eller hantera synpunkterna i dessa dokument.

Yttranden granskning nr 2

väsentliga förbättringar så kvarstår våra kommentarer. Vi hänvisar därför till tidigare skrivelser samt ger härunder några kompletterande kommentarer. 2.

2. Är en ny stor förskola i Nolhaga bra för barnen?
Inget underlag har presenterats som visar att en enda stor förskola är den bästa lösningen för barnen.

I en nyligen publicerad rapport "Den svenska megaförskolan – En kritisk rapport utifrån vittnesmål, forskning och barnhälsa" framförs omfattande detaljerad kritik mot förskolor med fler än hundra barn. Kort beskrivning och nedladdningslänk finns i bilaga 1.

Rapporten noterar att otryggheten för barnen ökar med stora förskolor. En ny undersökning från Sveriges Lärare visar att förskolor med högst fyra avdelningar, cirka 70 barn ger bäst förutsättningar. Bilaga 2 innehåller en kopia av en debattartikel i Göteborgs-Posten (2025-09-10): "Stoppa byggandet av fler megaförskolor tills vi vet hur barnen påverkas". Detta stopp borde gälla även i Alingsås om barnens bästa prioriteras.

3. Vilka av nuvarande förskolor kommer att läggas ner?

Behovet av förskoleplatser minskar. Det innebär att den nya stora förskolan leder till att lokala mindre förskolor kommer att behöva läggas ner av ekonomiska skäl. Någon analys eller redovisning av detta presenteras inte. Konsekvensbeskrivning saknas.

Kommunens kommentarer

På samma sätt som att sakägarens kommentarer kvarstår så gör även kommunens det (se samrådsredogörelse och granskningsutlåtande nr). I detta dokument kommenteras synpunkter tillkomna i granskning nr 2.

Eftersom detaljplaneuppdraget utgår ifrån tidigare fattade politiska beslut rörande ramprogram för förskola samt övergripande förskoleplanering beskrivs inga sådana underlag eller analyser i planhandlingarna. Svar nedan har inhämtats från barn- och ungdomsförvaltningen.

Barn- och ungdomsförvaltningen bedömer att en större förskola kan bedrivas med god kvalitet och vara positiv ur barnperspektiv. Förskoleverksamheten organiseras i mindre barngrupper och hemvister, vilket innebär att barnens vardag är trygg, överskådlig och präglad av nära relationer till kända pedagoger, oavsett byggnadens totala storlek.

Större förskoleenheter ger samtidigt bättre förutsättningar för kvalitet i verksamheten genom stabila arbetslag, ökad grundbemanning och minskad sårbarhet vid frånvaro. Barnen får tillgång till mer varierade pedagogiska miljöer, både inomhus och utomhus, samt möjlighet till ett bredare pedagogiskt innehåll.

Läget i Nolhaga, med närhet till grönytor och parkmiljö, bedöms som särskilt positivt ur barnperspektiv. Sammantaget innebär detta att barnen får en trygg vardag i små sammanhang, samtidigt som verksamheten ges goda långsiktiga förutsättningar.

Angående hur en ny förskola eventuellt kan påverka befintliga förskolor svarar barn- och ungdomsförvaltningen följande:

Detaljplanen innebär inte i sig något beslut om nedläggning av befintliga förskolor. Frågor om förändringar i förskolestrukturen hanteras i särskild ordning genom Barn- och ungdomsnämnden och grundas på långsiktiga behovsanalyser, befolkningsprognoser, lokalernas skick och ändamålsenlighet samt ekonomisk och pedagogisk hållbarhet.

En ny förskola i Nolhaga kan på sikt bidra till att

Yttranden granskning nr 2

4. Överensstämmelse med översiktsplan.

Enligt granskningshandlingen anger översiktsplanen att "Bebyggelsestruktur skall främja gång-, cykel och kollektivtrafik".

En stor förskola i Nolhaga uppfyller inte detta villkor.

Ett fåtal av de 120 förskolebarnen kommer att ha sin bostad inom den planerade skolans normala upptagningsområde (en kilometers gångväg enligt kommunens "närhetsprincip").

Nuvarande kollektivtrafiklösning (bussar) kommer inte att kunna hantera transport till Nolhaga av ett stort antal barn inklusive deras sitt-/liggvagnar och vårdnadshavare, speciellt under den koncentrerade morgonlämningen. Förseningar och stress kommer att uppstå. Transport i egen bil blir därför förstahandsvalet för de som kan.

5. Trafik- och parkeringslösningar

Ett stort antal synpunkter vad gäller säkerhet och miljö har lämnats i våra tidigare skrivelser. Vi har också påpekat att använt underlag är bristfälligt, kalkyler och modellering missvisande, såväl för skolan som för närområdet, inklusive vårt bostads-

Kommunens kommentarer

ersätta äldre lokaler som inte längre uppfyller dagens krav på säkerhet, funktion eller pedagogisk verksamhet. Sådana ställningstaganden fattas dock genom separata politiska beslut och är inte en del av detaljplanens prövning.

Gällande överensstämmelse med översiktsplanen är planområdet i översiktsplanen utpekat som värdefull kulturmiljö. Den östra delen av planområdet (Sörhaga 2:2 och 2:3 samt delar av Sörhaga 2:1 och 2:4) är också utpekat som sammanhängande område med värdefull natur. Detaljplanen överensstämmer i huvudsak med översiktsplanen men avviker till viss del då mark som pekats ut som sammanhängande område med värdefull natur, kan användas för skolverksamhet i och med detaljplanen. Detaljplanen tas av detta skäl fram med utökat förfarande.

Barn- och ungdomsförvaltningen bedömer att det finns ett tillräckligt och långsiktigt behov av förskoleplatser i området Nolhaga och närliggande stadsdelar. Befolkningsutvecklingen visar att efterfrågan på förskoleplatser varierar över tid, och större förskoleenheter ger kommunen möjlighet att möta detta behov på ett flexibelt och resurseffektivt sätt.

Den planerade förskolan i Nolhaga är strategiskt placerad i ett centralt och väl sammanlänkat läge, med god tillgänglighet för flera närliggande bostadsområden. Placeringen möjliggör hämtning och lämning i samband med resor till och från arbete, både i riktning mot centrum och mot centralstationen. Läget bedöms även som väl tillgängligt med kollektivtrafik samt via gång- och cykelvägar.

Förskoleplacering sker enligt kommunens gällande riktlinjer och närhetsprincip, men baseras alltid på en samlad bedömning där flera faktorer vägs in, såsom barnets behov, vårdnadshavares önskemål och tillgången på platser. Den planerade förskolan bedöms i stor utsträckning kunna ta emot barn från närområdet, samtidigt som den genom sin strategiska placering bidrar till en mer robust och långsiktigt hållbar förskolestruktur i kommunen.

De trafik- och bullerutredningar som utförts är av

Yttranden granskning nr 2

område. I granskningshandling nr 2 kan vi inte notera några förbättringar. Problemen med trafikflöden, säkerhet, bullerstörningar etc. kvarstår. Situationen har tvärtemot försämrats genom att – utöver en allmän trafikökning - trafik- och parkeringsbehov för ett flertal aktiviteter och lokaler i Nolhaga har tillkommit. Utbyggnaden har skett utan en övergripande analys av de totala konsekvenserna.

Nolhagagatan skall enligt gällande detaljplan vara en "lokalgata". Den har tillåtits bli en kraftigt trafikerad genomfartsled. Vilket boende, besökande och verksamma i området drabbas av. En stor skola kommer ytterligare att förvärra detta. Trafikriskerna ökar. Det redan nu dokumenterat hälsovådliga bullret ökar.

Trafik- och bullerutredningarna i granskningshandling nr 2 baseras på mycket föråldrade trafikdata, som inte speglar Alingsås expansion samt inte heller den kraftiga exploatering som skett i Nolhagaområdet. Nya trafikmätningar och analyser krävs!

Här har bland annat tillkommit flera stora välbesökta sport- och fritidsanläggningar. Nolhagaparken och Nolhaga Slott har utvecklats till attraktiva och mycket välbesökta besöksmål. Strandområdet "Playa Mjörn" och serveringen "Tallhyddan" intill Mjörnstranden rustas upp. Detta är positivt men ökar besöksstrycket.

Det ökade trafiktrycket leder till att parkeringsplatserna inom Nolhagaparkeringen nu ofta är fullbelagda såväl vardagar som helger. Nya P-utor har färdigställts och tagits i bruk för att täcka behovet. På Nolhagagatan uppstår allt oftare, speciellt innan skolstart på morgonen, bilköer för trafik som skall vidare till Nolhagaparkeringen för att lämna elever till Nolhagaskolan eller parkera där.

Antal fordon har ökat med ökat buller som följd, inte minst från A-traktorer och fordon som modifierats för ökat buller. Ljudet från bilarnas allt kraftigare ljudanläggningar tränger genom våra ytterväggar. Bullermodelleringen hanterar inte detta.

Situationen är redan idag hälsovådlig. Förskolan kommer att leda till ytterligare flera hundratals biltransporter till området per dag.

Kommunens kommentarer

standardutförande i detaljplanesammanhang och kommunen har inte bedömt att det finns skäl att revidera dem. Angående tillkommande aktiviteter i Nolhagaområdet ska en övergripande trafikanalys tas fram.

Yttranden granskning nr 2

Antalet tunga transporter ökar – även här är trafik- och bullerutredningar föråldrade. Planerna för ombyggnad av reningsverket oroar. Denna tunga trafik kommer att passera alldeles vid och utanför grindarna till skolområdet.

Trafiklösningarna i Nohagaområdet är inte dimensionerade för detta ökade trafiktryck. Resultatet kan bara bli trafikstockningar och köer, speciellt på morgnarna. Modelleringarna av trafikflödet i området speglar inte detta.

Önskemål om hastighetssänkning till 30 km/tim har upprepat framförts och har vid samtal med ansvariga ansetts som rimligt och lämpligt. Trots all tillkommande aktivitet och ökat antal oskyddade trafikanter har dock ingenting hänt. Antalet fartsyndare ökar - alltför många ser Nohagagatan och Sidendvägen som fartsträckor. En 30-km-gräns skulle, utöver en sänkt hastighet, troligen medföra färre överträdelser eftersom påföljderna för förarna då är större. Bullernivåerna skulle samtidigt kraftigt reduceras. Hälsoriskerna reduceras. Problemen och bristerna som följd av de senaste årens kraftiga exploatering och utbyggnad blir alltmer uppenbara. Den utlovade grundliga analysen av situationen i Nohagaområdet krävs. Innan beslut om den nya skolan tas.

6. Bullermodelleringen speglar inte situationen för förskolebarnen

Bullermodelleringarna speglar fortfarande inte situationen för förskolebarnens utemiljö. De använder "årsmedeldygnstrafik" som trafikmått. Detta medför att bullernivåerna inom skolans utemiljö under den tid barnen är där kraftigt underskattas. Detta har redovisats i detalj i våra tidigare skrivelser. Bullerplank förslås som en möjlig åtgärd. Varför föreslås inte det enda rimliga – att sänka hastigheterna? Bilarnas framfart kan inte vara viktigare än barnens hälsa!

Kommunens kommentarer

Kommunens bedömning från det förra granskningsutlåtandet kvarstår, utifrån de extra trafikmätningar som gjorts med samma resultat som tidigare. En sänkning till 30 km/h på sträckan kan inte motiveras. Detta hör dock inte till de frågor som prövas i detaljplanearbetet.

Bullerutredningen är gjord enligt standardutförande i detaljplanesammanhang och extra ljudmätningar samt avstämningar med konsulten har gjorts med anledning av tidigare synpunkter.

En ny vägledning, "Vägledning om buller från väg- och spårtrafik på skolgårdar" gavs ut av Naturvårdsverket 2023. Enligt denna bör ljudnivån 50 dBA alltid uppnås vid så stor del av varje skolas utevistelseyta som möjligt, det vill säga vid minst halva skolgårdens yta, såväl vid nyplanering som vid befintliga verksamheter. Riktvärdet bör så långt möjligt även uppfyllas vid de delar av skolbyggnadens fasader som vetter mot ljudskyddad sida, normalt skolgård och utevistelseytor. För övriga ytor utomhus bör målsättningen vara att klara 55 dBA. Värdena avser ekvivalent ljudnivå för dygn.

Genomförd utredning visar att riktvärdet 50 dBA ljudnivå (skolgården) beräknas klaras för ca 80% av skolgårdsytan med mindre överskridanden närmast Nollhagagatan. Inga bullerdämpande åtgärder krävs därför för förskolan och förskolegården, men för eventuella framtida behov eller enbart visuell avgränsning tillåter plankartan fortfarande avskärmande plank på förskolegården.

7. Några ytterligare kommentarer till trafiklösningarna.

Ytorna inom skolområdet som är tillgängliga för transporter och parkering är små och trånga samt begränsas ytterligare på grund av de översvämningsskyddande diken som skall inrymmas inom området. Trafik med större fordon och tyngre transporter kommer att ske inom eller via samma yta som används för att lämna/hämta ett mycket stort antal förskolebarn. Olycksrisken är uppenbar. Det anges att illustrationsplanen visar 37 parkeringsplatser – vi ser dock bara 34. Om dessa bil-platser inte kommer att vara tillräckliga för parkering för vårdnadshavare för upptill 120 barn, kommer köer att uppstå och riskerna att öka. Detta speciellt som in- och utfart från/till Nollhagagatan kommer att ske vid den redan idag trånga och tidvis mycket högt belastade korsningen med Sidenvägen. Situationen förvärras av att det inom samma område även fortsatt sker transport av elever till/från den intilliggande Nollhagaskolan.

8. Riskerna i närmiljön.

Det är förvånande att närheten till Sävån och de dokumenterade översvämningssriskerna inte lett till att placeringen av förskolan ansetts för alltför riskfylld och farlig.

Ett fåtal vuxna i skolan får ett orimligt ansvar att i varje ögonblick övervaka att ingen av kanske mer än hundra små barn finner en väg utanför inhägnade områden eller att dess inhägnad inkl. öppningsbara grindar etc. är intakta, välfungerande och stängda.

Alingsås av alla städer borde haft mer än nog av drunkningsolyckor för att undvika de risker som den föreslagna placeringen innebär. Incidenter med drunknade förskolebarn i andra delar av Sverige borde vara avskräckande.

Illustrationskartan visar 37 platser inklusive de två större handikapplatserna närmast förskolebyggnaden (märkta PRH) samt parkeringsplatsen intill. Det är först i bygglovsskedet som det exakta antalet parkeringsplatser slås fast. I bygglovsskedet ses även trafiksäkerheten över i de lösningar som då föreslås.

I projekteringen som följer efter detaljplanearbetet kommer säkerhetsaspekterna att ges högsta vikt, liksom i alla förskoleprojekt.

För att hantera översvämningsriskerna föreslås avskiljande diken inom och invid skolområdet. Detta reducerar tillgänglig "säker yta" för barnens aktiviteter, försvårar för barn med rörelsehinder och ökar behovet av personal för övervakning. Det måste dessutom säkerställas att barnen vid vistelse vid eller i diken inte kommer i kontakt med miljöfarliga ämnen som kan ha samlats där.

Snösmältning leder till kraftigt och högt vattenflöde i Säveån med översvämning av skolområdet som möjlig följd. Hur ser riskanalysen ut om detta sammanfaller med ny kraftig nederbörd?

Tillträde och infart till skolområdet sker via Sidenvägen och Nohagagatan. Kritiska delar av båda dessa gator kommer enligt MSB:s modellering att vara översvämmade redan vid ett "100-års regn". Allmänna kommunikationer och privata transporter kommer att försvåras eller hindras.

Vid rivning av vaktmästarbostäderna måste säkerställas att radon-haltigt material inte sprids till och kvarstannar inom markytor som sedan kommer att användas som (eventuellt översvämmade) lek-ytor.

9. Sammanfattning

Det är mycket förvånande att Alingsås kommun framhåller i att den föreslagna lösningen för en utbyggd förskola är den enda och bästa. Det måste finnas alternativa lösningar, som medför lägre risker och kostnader. Varför inte mindre förskolor? En lösning som bevisligen är bättre och tryggare för barnen samt föredras av deras vårdnadshavare liksom ansvarig personal! Det är också nödvändigt att trafikmiljön i Nohagaområdet förbättras, oavsett om skolan byggs eller inte, så att trafiksäkerheten ökar och bullernivåerna i Nohaga sänks.

Bilaga 1 Den svenska megaförskolan – En kritisk rapport

Bilaga 2 Debattartikel Göteborgs-Posten 2025-09-10

...

Dikena planeras för att avleda regnvatten från skyfall, det ena ligger inom förskolegården och det andra till största delen utanför. Dikena utformas enligt illustrationer i planbeskrivningen som brukbara och säkra delar av förskolegården med svagt sluttande sidor. Vid mindre intensiva regn fungerar sidoslänthen som en översilningsyta där infiltration av dagvatten sker. På så sätt kommer diken inte att ha vatten stående i sig, förutom vid extrema regn då de leder vattnet ner i Säveån. Dikena kan kulverteras eller "broar" skapas över dem för att uppfylla tillgänglighetskraven, och sådana frågor hanteras i projekteringen.

Sannolikheten att skyfall och högvatten inträffar samtidigt är mycket låg. Detta beror på att skyfall främst inträffar under sommarhalvåret och extrema högvatten inträffar under höst och vinter.

Det stämmer att delar av anslutande vägar påverkas av ett 100-årsregn. Enligt den övergripande skyfallskartering kommunen låtit utföra (Sweco 2022) understiger dock vattendjupet vid en översvämmad punkt i Nohagagatan 20 cm, vilket gör att räddningstjänsten samt de flesta vanliga personbilar kommer att kunna passera vid skyfall motsvarande 100-årsregn. Arbete för att klimatanpassa Alingsås pågår på övergripande nivå. En framkomlighetsanalys vid skyfall har lagts till i planbeskrivningen.

Rivningslov kommer att sökas av fastighetsägaren efter att detaljplanen fått laga kraft. Eftersom det konstaterats att byggnaderna innehåller blåbetong blir miljöenheten involverade i processen genom remiss från bygglovsenheten. Försiktighetsåtgärder, provtagning och möjlighet till tillsyn säkerställer att blåbetongen inte förorenar marken.

Bilagorna och synpunkten i originalformat finns under diarienummer 2020.008 KS-090.

Sammanfattningar och revideringar

Med anledning av framförda synpunkter har följande revideringar av plankarta med bestämmelser gjorts:

- Användningen SKYDD preciseras nu till enbart "Erosionsskydd ska vara anlagt", eftersom skyddet byggs med start i januari 2026 och färdigställande under våren.

I planbeskrivningen har följande justeringar och tillägg gjorts:

- Texter om stabilitet och erosion har justerats i enlighet med senaste revidering av den geotekniska utredningen, PM Geoteknik (Sweco rev E 2026-03-23) med tillhörande MUR (Sweco rev C 2026-02-09).
- En kortfattad redogörelse av framkomlighet vid översvämning på grund av skyfall har lagts till.

Kvarstående synpunkter

För att ha rätt att överklaga en plan ska man som sakägare ha lämnat skriftliga synpunkter antingen i samrådet eller i granskningen. Sakägarna listade nedan har lämnat sådana synpunkter som inte tillgodosetts. Synpunkterna från samrådet finns redovisade i samrådsredogörelsen daterad 2021-05-03 och synpunkterna från den tidigare granskningen i granskningsutlåtande daterad 2024-10-29.

De som kommunen anser har tillgodosedda synpunkter är inte medräknade nedan och kommer inte att sändas en besvärshänvisning, (det brev som förklarar hur man överklagar).

Sakägare med skriftliga synpunkter som inte tillgodosetts efter granskning

- Boende i brf Karamellen (Hjulet 1, Nollhagagatan 5)

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Åsa Jönsson
Planchef

Lovisa Grahn
Planarkitekt